

Eva

Het Meer, dat een zee was toen ik erin geboren werd, ligt er stralend en kalm bij. Het water uit de hoge bergen, een mengsel van gesmolten ijs, sneeuw en regen, lijkt haar vanochtend blauwer te maken dan zij in mijn herinnering zou moeten zijn. Nog steeds scheren meeuwen laag over het water op zoek naar iets eetbaars dat zich ergens onder de oppervlakte verborgen probeert te houden. De meeuwen zien er nog altijd uit zoals vroeger. Grijswit, kleurloze snavels, priemende ogen en zijn in al die jaren niet minder schichtig geworden. En krijsen, ook dat kunnen ze nog steeds. Van over de Grote Dijk aan de noordzijde voert de wind een zoutzilte lucht aan, die ik diep inhaleer. Hij prikkelt niet alleen mijn longen. Ook mijn gedachten worden door de wind gevoed en doen mij terugkeren naar de jaren waarin ik dagenlang op deze plek naar de zee heb gestaard, heb gezien hoe de dijk vanuit het westen langzaam naar het oosten kroop en andersom vanuit het oosten naar het westen groeide. Om elkaar uiteindelijk op die feestelijke septemberdag 1933 te raken, zoals Michelangelo zijn Adam met diens vinger God laat naderen.

Sixtijnse kapel. Hoelang geleden was ik in Rome? Niet aan Rome denken. Je bent nu hier. Hannah heeft je hierheen geduwd,

geholpen door een bouwvakker, want ze kreeg je niet meer zonder hulp het talud van de dijk opgereden. Je vrouw wordt ook een dagje ouder, Otto. Je moet haar niet meer met dit soort uitstapjes belasten. Waar is ze eigenlijk? Nee, geen paniek. Ze houdt je in de gaten. Doet ze al meer dan twintig jaar. Eerst als je leerling, later als je minnares, toen als je vrouw en nu als je verpleegster. Mooie carrière eigenlijk. Ga ik vanavond grappen over maken. En dan zal ik haar zeggen dat, welke rol ze ook vervulde, ze dat altijd met liefde deed. Uit liefde. Je zou een gezegend mens moeten zijn, Otto. Maar die vaststelling durf ik niet aan.

Vandaag ben ik gezegend. Vandaag opent het meer zich voor mij. Vroeger werd zij bevaren door logge coasters, kleine garnalenvissers, beurtschippers die de verbinding tussen het noorden en westen van ons land verzorgden. Schepen waarvan de meeste toen nog onder zeil voeren, zoals mijn vader moet hebben gedaan. Voormalig turfschipper, maar hij verkocht zijn schuit toen de handel in turf verdween. Kolen waren in opkomst. Hij ruilde zijn schip in voor een schuit die vanuit hier in een lijndienst op Amsterdam voer. Vracht en passagiers. "Op dat schip ben jij gesmeed Otto." Dat kon mijn moeder mij lachend wijsmaken, terwijl zij mij een onduidelijke zwart-wit foto toonde van een tweemaster. Ik wist toen niet wat ik mij bij dat smeden moest voorstellen. Wat ik wel wist, was dat zij met mijn vader heen en weer voer tussen Amsterdam en het noorden, als kok, dekknecht, sjorder en soms als stuurvrouw. Tot ze hoogzwanger was. Ik werd verwacht, de

weeën kondigden zich aan. Opeens kon ze geen dekknecht of sjorder meer zijn. Gehaast werd de schuit geladen, voeren ze onder vol zeil naar het noorden en al die haastige spoed was niet goed. De wind stak op, de lading ging schuiven, de boot ging hellen en maakte water, terwijl mijn moeder vocht met de weeën. Ze kroop tenslotte uit de hellende kajuit, schreeuwde naar haar man, vond hem niet, hees zich in de reddingsboot, maar faalde. Lang verhaal kort, de schuit zonk, moeder hield zich vast aan de rand van de sloep en ik wurmde me tussen haar benen uit en verruilde het vruchtwater voor het water van de Zuiderzee.

Nu kijk ik naar mijn geboorteplaats.

Mijn moeder keerde later met mij terug naar dit water. Ze kocht het kleine huisje onderaan de dijk. Bij die koop behoorde ook een sloep met een kleine middenmotor, sterk genoeg om het water mee op te gaan en paling te vangen. "Ik kocht de sloep en kreeg het huis erbij," grapte ze wel eens. Ik weet zeker dat ze de sloep kocht om mijn vader te zoeken. Dertien jaar heeft ze gezocht. Tweemaal per week verliet ze in de nacht ons huis en keerde in de vroege ochtend terug met een teil vol paling, gevangen in kisten met aas. Later ging ik met haar mee. Mooie uren waren dat. Volle maan, rustig water, samen de kisten over boord zetten of uit het water omhoogtrekken, de paling bevrijden en in de teilen storten. En dan, in het voorjaar tot vroeg in de herfst, samen even zwemmen in het kalme water, wegduiken onder het oppervlak. Ik op zoek naar de vissen, de kwalletjes, de zeesterren. Zij op zoek naar haar man. Mijn vader.
Ze leerde mij tekenen. "Je hebt de krullen van je vader, maar het